

Õiguskantsler

Prefekt Tarmo Kohv
Politsei- ja Piirivalveamet
Lõuna prefektuur
louna@politsei.ee

Teie nr

Meie 05.04.2016 nr 7-7/160372/1601420

Kontrollkäik Politsei- ja Piirivalveameti Lõuna prefektuuri Tartu politseijaoskonna arestikambrisse

Lugupeetud härra prefekt

27.01.2016 toimus õiguskantsleri nõunike etteteatamata kontrollkäik Politsei- ja Piirivalveameti Lõuna prefektuuri Tartu politseijaoskonna arestikambrisse (edaspidi Tartu arestikamber). Kontrollkäigul osalesid Päästeameti ja Ravimiameti esindajad.¹

Vestlustest kinni peetavate isikutega ja ringkäigult arestikambrisse järeldati, et peamised probleemid on seotud arestikambri kinnipidamistingimustega ning õiguskorras sätestatud õiguste tagamisega kinni peetavatele isikutele. Korrekselt olid vormistatud pisteliselt kontrollitud kinni peetavate isikute isiklikud toimikud.

Informatsiooni kättesaadavus

Kontrollkäigul selgus, et Tartu arestikambris ei ole kinni peetavatel isikutel võimalik tutvuda regulaarselt üleriigiliste ega ka kohalike ajalehtedega. Arestikambri ametnike kinnitusel ajalehti tellitud ei ole ning seetõttu saavadki kinni peetavad isikud ajalehti ebakorrapäraselt.

[Sama olukorra leidis õiguskantsler hiljuti eest Politsei- ja Piirivalveameti Ida prefektuuri Rakvere arestikambris \(edaspidi Rakvere arestikamber\) sinna korraldatud kontrollkäigul.](#) Rakveres ei olnud kinni peetavatel isikutel võimalik jälgida ka raadio- ja televisioonisaateid. Tartu arestikambris oli raadiosaadete jälgimine võimalik juhul, kui isikul oli arestikambris isiklik raadio. Kõigil kinni peetavatel isikutel paraku aga sellist võimalust ei ole.

Ida prefektuurile Rakvere arestikambri kohta tehtud soovitusel toodud argumentidele tuginedes palun Lõuna prefektuuril tagada Tartu arestikambris viibijatele võimalus lugeda regulaarselt üleriigilisi päevalehti.

---

¹ Nii Ravimi- kui ka Päästeamet alustavad iseseisvat järelevalvemenetlust Tartu arestikambri osas ning seetõttu õiguskantsleri soovitus ravimite käitlemist ja tuleohutust ei kajasta.

Jalutushoovi tingimused

Tartu arestikambris on kuus jalutushoovi, mida kinni peetavad isikud saavad vähemalt üks kord päevas tunni aja jooksul kasutada. Jalutushoovid olid varustatud osalise katusega, mis pakub kaitset ilmastiku eest, kuid hoovides puudusid pingid või istekohad.

[Puhkamisvõimaluste puudumine jalutushoovides tuvastati ka Rakvere arestikambri kontrollkäigul.](#) Rahvusvahelistele seisukohtadele tuginedes palus õiguskantsler Politsei- ja Piirivalveameti Ida prefektuuril varustada Rakvere kambri jalutushoovid istekohtadega (pink vms). Palun Lõuna prefektuuril teha sama Tartu arestikambri jalutushoovides.

Kinnipidamistingimused

Ringkäigul Tartu arestikambri ruumides selgus, et arestikambrite kinnipidamistingimused vajavad kaasajastamist. Näiteks on hügieeninurk muust kambrist seinaga eraldamata, kambrites on mööbel lagunenuk või rikutud, kambrite seinad ja lagi on määrdunud. Osad kambrid on ilma aknata, mis tähendab kambrisse ei pääse loomulikku valgust.

Arestikambri kinnipidamistingimused on otseses seoses kinni peetava isiku inimväärikuse austamisega. Näiteks on muust kambrist eraldamata hügieeninurki pidanud probleemseks nii [Piinamise ja Ebainimliku või Alandava Kohtlemise või Karistamise Tõkestamise Euroopa Komitee](#) (edaspidi CPT) kui ka [Euroopa Inimõiguste Kohus](#). Samuti on [CPT 2012. aastal Eestisse korraldatud visiidi kokkuvõttes](#) pidanud lubamatuks isikute kinnipidamist ruumis, kus puudub loomulik valgus. Viiletsad kinnipidamistingimused võivad teatud intensiivsuse saavutamisel tuua kaasa inimväärika kohtlemise põhimõtte rikkumise. Riik peab tegema kõik endast oleneva, et kinni peetavatele isikutele oleks tagatud kõik õigusaktides ettenähtud õigused.

Õiguskantsler on varasemalt mitmel korral palunud politseil astuda samme selleks, et arestikambrite tingimusi järjepidevalt kaasajastataks. [Viimati näiteks Politsei- ja Piirivalveameti Lääne prefektuuri Pärnu politseijaoskonna arestikambri kontrollkäigu kokkuvõttes](#). Palun ka Tartu arestikambri kinnipidamistingimusi parandada ning muuhulgas eraldada hügieeninurgad muust kambrist. Samuti palun kinni peetavaid isikuid mitte paigutada ilma aknata kambritesse.

Järelevalve korraldus

Tartu arestikambris on hoone kahel korrusel järelevalve tagamiseks korraga tööl vaid üks ametnik.

Viimaste aastate jooksul on erinevates arestikambrites toimunud mitmeid kinni peetavate isikute surmajuhtumeid. Arvestataval hulgal kordadel on surmajuhtumiga vähemal või rohkemal määral seotud konkreetses arestikambris puudulik järelevalve kinni peetavate isikute üle. Õiguskantsler on rõhutanud, et politsei peab tegema kõik selleks, et surmajuhtumite arvu vähendada. [Üheks meetmeks on järelevalve tõhustamine.](#)

Kainestuskambrite puhul, kus isik viibib lühiajaliselt, on järelevalve parandamisel abi videovalve ja vahetu jälgimise kombineeritud kasutamisest. Antud juhul on kõne all kambrid, kus viibivad arestialused ja vahistatud ca 23 tundi ööpäevas ja seda pikema aja vältel. Taoliste kambrite puhul ei pruugi kinni peetava isiku pidev jälgimine videovalve vahendusel olla tema privaatsuse seisukohalt alati sobilik. Seetõttu vahetu visuaalse jälgimise ja videovalve kombineerimine ei

saaks olla olukorrale kohane lahendus. Pigem palun leida võimalusi töökorralduslikeks muudatusteks, et tagada politseihoone igal korrusel vähemalt üks pidevalt kohal viibiv ametnik.

Teie seisukoht eelnevatele soovitustele on oodatud 02.05.2016.

Austusega

/allkirjastatud digitaalselt/

Ülle Madise

Indrek-Ivar Määrits
Tel. 6 93 84 06; indrek-ivar.maarits@oiguskantsler.ee